

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MAŁGORZATA MOTYLOW

KGP.410.001.10.2023

Pan
Andrzej Głowacki
Prezes
Państwowej Agencji Atomistyki

ul. Nowy Świat 6/12
00-497 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały Nr 30/2023
Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 24 maja 2023 r.
w sprawie zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 50 00, F +48 22 444 57 93
nik@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowa Agencja Atomistyki ¹ , ul. Nowy Świat 6/12, 00-497 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Głowacki, Prezes, od 22 marca 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: <ul style="list-style-type: none">– Andrzej Głowacki, Wiceprezes wykonujący obowiązki Prezesa, od 15 grudnia 2022 r. do 21 marca 2023 r.,– Łukasz Młynarkiewicz, pełniący obowiązki Prezesa od 11 września 2019 r. do 14 grudnia 2022 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Joanna Zuba, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/12/2023 z dnia 11 stycznia 2023 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str.1-2)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2022, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 68 – Państwowa Agencja Atomistyki.
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,– nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o <i>finansach publicznych</i>³. Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego. Podstawę sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów stanowiły ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none">– analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,– kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 68-Państwowa Agencja Atomistyki w trakcie roku budżetowego,

¹ Dalej także: PAA lub Agencja, jednostka.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm. Dalej: *ufp*.

- kontrola prawidłowości dokonanych blokad,
- kontrola przestrzegania ustalonych dla części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków, które w 2021 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego,
- kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranego zamówienia publicznego,
- analiza stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Poniesione wydatki dokonywane były prawidłowo i służyły realizacji przez PAA zadań statutowych w ramach przewidzianych funkcji państwa związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa jądowego i ochrony radiologicznej kraju. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła przyporządkowania ponoszonych kosztów artykułów spożywczych do niewłaściwego paragrafu klasyfikacji budżetowej. Agencja zapewniła osobom zainteresowanym możliwość uzyskiwania uprawnień do zatrudnienia na stanowiskach mających istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądowego i ochrony radiologicznej oraz dla uzyskania uprawnień inspektora ochrony radiologicznej. Uzyskane z tego tytułu dochody były wyższe niż prognozowane.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania PAA za 2022 r. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Dane wykazane w sporządzonych przez dysponenta części 68 – PAA sprawozdaniach budżetowych za 2022 r., a także w sprawozdaniach finansowych za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych, były zgodne z kwotami wynikającymi z ewidencji księgowej. Zostały one sporządzone terminowo i stosownie do przepisów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁵.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz.144 ze zm.), rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. poz. 2396 ze zm.) i rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1731).

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

1. Dochody budżetowe

OBSZAR
Opis stanu
faktycznego

Dochody budżetowe osiągnięte w 2022 r. wyniosły 450,1 tys. zł i były wyższe o 32,0% od dochodów zrealizowanych w 2021 r. (341,1 tys. zł). Zrealizowane w 2022 r. dochody przekroczyły o 108,4% plan dochodów określony w ustawie budżetowej⁷ ustalony na poziomie 216,0 tys. zł. Dochody zrealizowano w dwóch rozdziałach 15021 *Program polskiej energetyki jądrowej* w kwocie 12,6 tys. zł oraz 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* w kwocie 437,5 tys. zł.

Głównym źródłem dochodów PAA były opłaty za egzaminy niezbędne do uzyskania uprawnień umożliwiających zatrudnienie na stanowiskach mających istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej oraz dla uzyskania uprawnień inspektora ochrony radiologicznej⁸. W 2022 r. stanowiły one 77% całości dochodów.

Wyższe od zaplanowanego wykonanie dochodów o 108,4% wobec planu wynikało przede wszystkim ze zrealizowania większej ilości ww. egzaminów. Ich liczba planowana na rok 2022 zakładała dalsze istnienie obostrzeń związanych z epidemią Covid-19, a co za tym idzie mniejszą liczbę egzaminowanych uczestników. W związku ze zniesieniem obostrzeń PAA przeprowadziła więcej egzaminów dla osób chętnych do uzyskania uprawnień. Na wyższe wykonanie dochodów wpłynęła również wysokość kar pieniężnych od osób fizycznych nałożonych w związku z niedopełnieniem obowiązków w zakresie bezpieczeństwa jądrowego⁹. Wpływy z tego tytułu w wysokości 50,1 tys. zł zrealizowano na poziomie 334% wobec założeń.

Należności pozostałe do zapłaty według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wyniosły 126,8 tys. zł i w porównaniu do stanu na koniec 2021 r. (280,2 tys. zł) były niższe o 121% tj. o 153,4 tys. zł. W roku 2022 należności pozostałe do zapłaty wynikały przede wszystkim z kwoty odszkodowania zasądzonej na rzecz Agencji wyrokiem sądu.

Zaległości wyniosły 46,1 tys. zł netto i w porównaniu z 2021 r. zmniejszyły się o 165,0 tys. zł, tj. o 357,7%. Zaległości w roku 2022 dotyczyły przede wszystkim kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych, a ich zmniejszenie wobec roku 2021 wynikało przede wszystkim z zawarcia ugód zmniejszających kwoty kar umownych nałożonych na Narodowe Centrum Badań Jądrowych oraz Politechnikę Warszawską. Podmioty te nie dopełniły warunków zawartych z PAA umów na realizację raportów technicznych.

(akta kontroli str. 104-128,129-142, 230-232)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBSZAR

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2022 poz. 270).

⁸ Wykonywanie zadań na wskazanych stanowiskach oraz zakresy uprawnień i obowiązków regulują przepisy ustawy z 29 listopada 2000 r. – *Prawo atomowe* (Dz. U. z 2021 poz. 1941 ze zm.).

⁹ Administracyjne kary pieniężne nakładane są na podstawie art. 123 ust. 1 w związku z art. 124 ust.1 pkt 1 *Prawa atomowego*.

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z ustawą budżetową, limit wydatków w części 68 – PAA w 2022 r. wynosił 34 068,0 tys. zł, a plan finansowy po zmianach został ustalony na 33 032,0 tys. zł. W trakcie roku budżetowego plan finansowy został zmieniony 36 decyzjami Prezesa PAA, z czego trzy decyzje dotyczyły blokady środków na wydatki (1 036,0 tys. zł).

Wydatki w tej części budżetu państwa zrealizowano w kwocie 30 605,2 tys. zł, co stanowiło 92,7% planu po zmianach.

W porównaniu do 2021 r. nastąpił wzrost wydatków o 7 873,2 tys. zł, tj. o 34,6% i wynikał on ze zwiększenia wydatków na działania podejmowane w ramach *Programu Polskiej Energetyki Jądrowej*¹⁰. Wydatki te były klasyfikowane w dziale 150 *Przetwórstwo Przemysłowe* i rozdziale 15021 *Program Polskiej Energetyki Jądrowej*.

Wykonanie wydatków w części 68 – PAA zrealizowano w dwóch z trzech założonych w ustawie budżetowej działów. W dziale 150 *Przetwórstwo przemysłowe* zrealizowano wydatki na poziomie 9 904,0 tys. zł, co stanowiło 32,4% wydatków ogółem i w dziale dział 750 *Administracja publiczna* w wysokości 20 701,2 tys. zł (67,6%). W dziale 752 *Obrona narodowa* nie poniesiono wydatków ze względu na zmiany wprowadzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2021 r. *w sprawie szkolenia obronnego*¹¹ i powierzenie ich organizacji Ministrowi Obrony Narodowej.

Wydatki zrealizowano w trzech grupach ekonomicznych: *wydatki bieżące jednostek budżetowych* (28 424,9 tys. zł, 92,9% całości zrealizowanych wydatków), *wydatki majątkowe* (1 938,7 tys. zł, 6,3%) oraz *świadczenia na rzecz osób fizycznych* (241,6 tys. zł, 0,8%).

Wydatki bieżące Agencji zostały zrealizowane w wysokości 28 424,9 tys. zł i stanowiły 96,6% planu po zmianach (29 421,0 tys. zł) oraz 143,1% wykonania w roku poprzednim. W ramach tej grupy ekonomicznej ponoszono wydatki na m. in. opłaty za udział w *Programie zastosowania i obsługi kodów ciepło-przepływowych (CAMP)*¹² oraz w *Programie współpracy badawczej badania awarii ciężkich (CSARP)*¹³ w wysokości 94,0 tys. zł, dzięki którym Agencja uzyskiwała dostęp do programów obliczeniowych. W ramach wydatków bieżących ponoszono także opłaty m. in. na wynajem powierzchni dla stacji PMS¹⁴ do pomiaru mocy przestrzennego równoważnika dawki promieniowania gamma (78,6 tys. zł).

(akta kontroli str. 3-30, płyta CD str. 21 pliki: 11-68, str. 104-128, 143-151, 224-229, 233-236, 251-256)

Wydatki na wynagrodzenia poniesiono w wysokości 14 836,2 tys. zł. Były one wyższe od wydatków w roku 2021 o 4 871,8 tys. zł, tj. o 49%. Wzrost wydatków rok do roku wynikał z realizacji nowego zadania wprowadzonego do PPEJ pn. *Wzmocnienie kadrowe i budowa kompetencji PAA*. Równocześnie w ustawie budżetowej uwzględniono realizację pozostałych zadań Agencji w ramach PPEJ. Do roku 2022

¹⁰ Dalej: PPEJ. PAA realizuje w ramach tego programu cztery zadania: wzmocnienie kadrowe i budowa kompetencji PAA, dostosowanie zaplecza sprzętowego i infrastruktury do zadań wynikających z PPEJ, system wsparcia techniczno-eksperymentalnego dla PAA, wykonywanie zadań kontrolnych oraz pozostałych zadań towarzyszących realizacji zadań PAA i wynikających z PPEJ.

¹¹ Dz. U. 2021 r. poz. 2259.

¹² Thermal-Hydraulic Code Applications and Maintenance Program.

¹³ Cooperative Research for the Severe Accident Research Program.

¹⁴ Permanent Monitoring Station.

zadania realizowane przez Agencję finansowane były z rezerw celowych. Wzrost wydatków na wynagrodzenia w porównaniu do roku poprzedniego wynikał również m. in. z realizacji w 2022 r. wydatków niewygasających z upływem roku 2021 przeznaczonych na dodatkowy fundusz motywacyjny¹⁵, a także ze sfinansowania wynagrodzeń z oszczędności powstałych w budżecie płac pracownikom, którzy realizowali zwiększoną liczbę zadań w związku z dłuższymi absencjami chorobowymi innych pracowników, fluktuacją kadr oraz nieobsadzeniem stanowisk mimo prowadzonych i powtarzanych rekrutacji.

Przeciętne zatrudnienie w PAA w 2022 r. wyniosło 115 osób i było wyższe o 12 osób (o 11,7%) w porównaniu do roku poprzedniego i wynikało m.in. z zatrudnienia wyspecjalizowanej kadry pracowniczej w dziedzinie energetyki jądrowej do realizacji PPEJ. Wzrost zatrudnienia dla PPEJ wyniósł 26 osób i był niższy niż założone na rok 2022 zatrudnienie dodatkowych 35 osób. W ramach PPEJ do końca jego realizacji w roku 2023 założono zwiększenie obsady kadrowej PAA o dodatkowe 110 etatów. Wzrost zatrudnienia dla całej Agencji był niższy niż dla PPEJ ze względu na rotację pracowników. Wydatki na wynagrodzenia w Agencji nie przekroczyły ustalonych limitów.

(akta kontroli str. 104-128, 143-151, 196-200, 233-236)

Wydatki majątkowe w roku 2022 zrealizowano w kwocie 1 938,7 tys. zł, co stanowiło 57,1% planu po zmianach (3 525,4 tys. zł). Wykonanie wydatków majątkowych w roku 2022 było niższe o 798,5 tys. zł (41,2%) niż w roku poprzednim. Zrealizowano dziesięć z ośmiu zaplanowanych zadań, z czego dziewięć w pełnym zakresie. Jedno zadanie, dotyczące zakupu sprzętu dla ekipy dozymetrycznej, będzie kontynuowane w roku 2023. W 2022 r. wydatkowano na jego realizację 168,8 tys. zł z założonych 211,0 tys. zł (79,7%).

W ramach zrealizowanych zadań PAA zakupiła m.in. stację PMS do pomiaru mocy przestrzennego równoważnika dawki promieniowania gamma (544,9 tys. zł). Zakup powyższego sprzętu niezbędny jest dla rozwoju systemu stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych w ramach PPEJ. Zakupiono oprogramowanie przeznaczone do wykonywania złożonych obliczeń weryfikujących ocenę bezpieczeństwa istniejących w Polsce obiektów jądrowych, w szczególności reaktora MARIA i przechowalników wypalonego paliwa, a także ewentualnych transportów wypalonego paliwa (49,9 tys. zł). Ponadto PAA zakupiła oprogramowanie wymagane dla prac związanych z oceną lokalizacji elektrowni jądrowej (255,8 tys. zł). Oprogramowanie wykorzystywane będzie do analiz danych przestrzennych dostarczanych przez interesariuszy zewnętrznych w ramach realizacji zadań związanych m.in. z oceną raportów środowiskowych i lokalizacyjnych dla posadowienia obiektów jądrowych. Zakupiono także oprogramowanie systemowe, bazodanowe i aplikacyjne niezbędne dla zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa informacji oraz do przygotowania kompletnego środowiska teleinformatycznego, przeznaczonego do realizacji zadań wynikających z PPEJ (274,9 tys. zł).

Niepełne wykonanie planu po zmianach wynikało przede wszystkim z niezrealizowania zakupu klastra obliczeniowego na potrzeby PPEJ w kwocie 1 339,0 tys. zł, w tym serwerów, macierzy i oprogramowania oraz niepełnej realizacji zakupu sprzętu radiometrycznego. Na niezrealizowanie w roku 2022 zakupu klastra

¹⁵ Przyznany na podstawie art. 1 pkt 22 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1901).

obliczeniowego wpłynęło m.in. złożenie przez jednego z oferentów odwołania w ramach procedury przetargowej, co znacznie wydłużyło cały proces zakupu. Niepełne wydatkowanie środków na zakup sprzętu radiometrycznego (w wysokości 168,8 tys. zł wobec założonych 211,8 tys. zł) wynikało z wydłużenia procesu produkcyjnego i niedostępności tego sprzętu w założonym terminie. Do powyższego przyczynił się wybuch wojny powodujący przekierowanie dostaw dostępnego na rynku sprzętu do Ukrainy, zwłaszcza po zajęciu przez Federację Rosyjską terenów skażonych po awarii w Czarnobylu i elektrowni jądrowej w Zaporoziu oraz nadal występujące w niektórych państwach obostrzenia związane z przeciwdziałaniem rozprzestrzeniania się COVID-19.

Wydatki w grupie *świadczenia na rzecz osób fizycznych* zrealizowane w wysokości 241,6 tys. zł stanowiły 97% planu po zmianach (248,6 tys. zł). Wykonanie wydatków w tej grupie ekonomicznej było o 94,2% wyższe od wykonania w roku poprzednim i wynikało z zakupu specjalistycznych środków ochrony osobistej dla ekipy dozymetrycznej umożliwiających prowadzenie działań na miejscu zdarzenia radiacyjnego, w tym w terenie skażonym promieniotwórczo.

W roku 2022 PAA nie występowała o zwiększenie planu wydatków środkami z rezerw celowych oraz z rezerwy ogólnej.

W 2022 r. na podstawie art. 177 ust. 3 pkt 2 *ufp* Prezes PAA podjął łącznie cztery decyzje o blokadzie środków na wydatki na łączną kwotę 1 199,0 tys. zł¹⁶. Trzy blokady na kwotę 1 036,0 tys. zł dotyczyły wydatków budżetu państwa i jedna blokada na kwotę 163,0 tys. zł dotyczyła wydatków budżetu środków europejskich.

Trzy decyzje o zablokowaniu środków w łącznej kwocie 1 192,0 zł Prezes PAA podjął na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 *ufp* tj. w związku z opóźnieniami w realizacji zadań z czego decyzja w kwocie 163,0 tys. zł dotyczyła wydatków budżetu środków europejskich. Dwie decyzje wynikały z unieważnienia zamówienia publicznego na dostawę przenośnego sprzętu spektrometrycznego wraz z serwisem posprzedażowym i instruktarzem, co było spowodowane uchynieniem się wyłonionego wykonawcy od podpisania umowy na realizację zamówienia. Ze względu na brak innych oferentów nie było możliwości realizacji zamówienia w roku 2022. Trzecia decyzja wynikała z trudności w pozyskaniu wyspecjalizowanej kadry pracowniczej w dziedzinie energetyki jądrowej i niepełnym wykonaniu zaplanowanego zatrudnienia. Jedną decyzję o zablokowaniu środków w kwocie 7,0 tys. zł Prezes PAA podjął na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 *ufp*. Dotyczyła ona niewydatkowania środków na realizację szkoleń obronnych ujętych w „Programie Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych w latach 2021-2035”, co wynikało ze zmiany dotychczasowego systemu szkolenia obronnego administracji publicznej i przedsiębiorców, które obecnie planuje i organizuje Minister Obrony Narodowej.

Decyzją Ministra Finansów z 22 grudnia 2022 r. zablokowane środki w całości zostały przeniesione do rezerwy celowej z przeznaczeniem na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Szczegółowe badanie, którym objęto trzy decyzje o zablokowaniu środków na wydatki (wybrane w sposób celowy i stanowiące 99,4% łącznej kwoty blokad), tj. decyzje

¹⁶ Decyzje zostały podjęte kolejno w dniach: 6 maja 2022 r. (7,0 tys. zł), 12 grudnia 2022 r. (29,0 tys. zł), 13 grudnia 2022 r. (163,0 tys. zł) oraz 14 grudnia 2022 r. (1 000,0 tys. zł).

z dnia 12 i 13 grudnia 2022 r.¹⁷ oraz z dnia 14 grudnia 2022 r.¹⁸ odpowiednio w kwotach 29 tys. zł, 163 tys. zł oraz 1 000,0 tys. zł, nie wykazało nieprawidłowości.

W 2022 r. PAA nie otrzymała od Prezesa Rady Ministrów polecenia wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

Na koniec 2022 r. zobowiązania w części 68 – PAA budżetu państwa wyniosły 1 174,5 tys. zł i były o 36,6% wyższe niż na koniec 2021 r., w którym wyniosły one 859,7 tys. zł. Główną pozycję (75,5%) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego w wysokości 887,0 tys. zł. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły one o 203,5 tys. zł. W 2022 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. W roku 2022 r. w PAA nie wystąpiły płatności z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań.

(akta kontroli str. 3-30 płyta CD pliki 53-68, 68-84 płyta CD pliki 21-23, 95-100, 129-142, 143-151, 201, 203-208)

W roku 2022 PAA wykonała wydatki, które nie wygasły z końcem roku 2021 w wysokości 2 110,7 tys. zł co stanowiło 99,9% kwoty środków zgłoszonych jako niewygasające, tj. kwoty 2 113,4 tys. zł. Środki te wydatkowano w terminie określonym w art. 21 ust. 6 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. *o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw*¹⁹, tj. do 30 listopada 2022 r. oraz zgodnie z przeznaczeniem. Wydatki poniesiono na zakup systemu finansowo-księgowego, stworzenie i wdrożenie systemu Komputerowego Centrum Analizy Danych, zakup specjalistycznego sprzętu informatycznego, dodatkowy fundusz motywacyjny oraz opłacenie składek społecznych i na Fundusz Pracy.

Niepełne wydatkowanie środków niewygasających wynikało głównie z poniesienia mniejszych niż zakładano kosztów na składki społeczne (97,7% planu) oraz składki na Fundusz Pracy (78,1% planu). Niepełna realizacja tych wydatków spowodowana była oszczędnościami powstałymi w związku z absencją pracowników oraz przekroczeń rocznej podstawy składek społecznych. Powstałe oszczędności zostały zwrócone do Ministerstwa Finansów. Środki niewygasające z końcem 2021 r. nie pochodziły z rezerw budżetowych. Z wykonania planu tych wydatków sporządzono sprawozdanie Rb-28NW. W roku 2022 PAA nie występowała o przeniesienie wydatków na rok 2023 tj. nie wystąpiły wydatki niewygasające z końcem roku 2022.

Z wydatków zrealizowanych w 2022 r. w wysokości 30 605,2 tys. zł, szczegółowym badaniem objęto wydatki w kwocie 4 864,7 tys. zł, ujęte w 49 zapisach księgowych, co stanowiło 15,9% wydatków ogółem. Doboru próby wydatków dokonano metodą monetarną MUS na podstawie dziennika księgowania za okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. oraz poprzez dobór celowy za okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r.²⁰ Badaniem objęto dziewięć wydatków majątkowych na kwotę 1 515,6 tys. zł oraz 40 pozapłacowych wydatków bieżących

¹⁷ Obie decyzje wynikały z unieważnienia postępowania przetargowego na dostawę przenośnego sprzętu spektrometrycznego. Zablockowana kwota wydatków w wysokości 29 tys. zł dotyczyła wydatków budżetu państwa, a kwota w wysokości 163 tys. zł dotyczyła wydatków budżetu środków europejskich.

¹⁸ Decyzja wynikała z niepełnego zatrudnienia wyspecjalizowanej kadry pracowniczej w dziedzinie energetyki jądrowej. Pozyskanie nowych pracowników realizowano zarówno w ramach procedury konkursowej jak i pozakonkursowej także na rynkach zagranicznych w związku z niewystarczającą liczbą specjalistów na rynku polskim. Mimo systematycznego pozyskiwania w ramach procedur rekrutacyjnych pracowników część nowozatrudnionych osób rezygnowała z pracy w trakcie roku.

¹⁹ Dz. U. poz. 1535, ze zm.

²⁰ Zapisy dowodów księgowych stanowiących populację wydatków z konta 130, z których losowana była próba odpowiadały pozapłacowym wydatkom jednostki oraz nie zawierał wydatków poniżej kwoty 1,0 tys. zł.

na kwotę 3 349,1 tys. zł. Ponadto do badanej próby dobrano w sposób celowy wydatki na zakup artykułów spożywczych na potrzeby spotkań służbowych w wysokości 15,8 tys. zł.

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, realizując cele jednostki. Wydatki ujmowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych²¹.

PAA nie korzystała z wynajmu personelu.

(akta kontroli str. 68-94, 95-100, 129-142 płyta CD pliki 1-19, 220-221)

Szczegółową analizą wydatków w ramach prowadzonych w 2022 r. postępowań o udzielenie zamówień publicznych wybrane zostało w sposób celowy²² zamówienie udzielone w trybie przetargu nieograniczonego na podstawie art. 129 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2011 r. – *Prawo zamówień publicznych*²³ pn. *Dostawa oprogramowania przeznaczonego do obsługi finansowo-księgowej, kadrowo-płacowej oraz prowadzenia ewidencji majątku i gospodarki magazynowej (oprogramowanie użytkowe) wraz z licencjami, dostosowanie i wdrożenie oprogramowania użytkowego w środowisku informatycznym Zamawiającego, przeprowadzenie instruktażu użytkowników i administratorów oraz zapewnienie świadczenia opieki technicznej utrzymaniowej i dedykowanej asysty technicznej w okresie gwarancji*. W roku 2022 wydatkowano na realizację tego zamówienia kwotę 550,3 tys. zł, a poniesione wydatki były celowe, gospodarne i służyły realizacji zadań jednostki. Zamówienie było zgodne z treścią zawartej umowy. W prowadzonym postępowaniu nie naruszono przepisów *Pzp*.

(akta kontroli str. 3-67, 212-221)

PAA poniosła w roku 2021 wydatki na energię elektryczną w wysokości 127,2 tys. zł, a w roku 2022 w wysokości 152,7 zł. W ramach tych kosztów PAA nie wyodrębniła opłat za dystrybucję, ponieważ faktury dotyczyły umów kompleksowych i nie były wystawiane bezpośrednio przez operatora sieci dystrybucyjnej. Opłaty ponoszone były w ramach rozliczania tych kosztów przez zarządców nieruchomości, od których PAA wynajmowała nieruchomości.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej²⁴ i wynikającym z jej zapisów obowiązkiem zmniejszenia zużycia energii elektrycznej Dyrektor Generalna PAA zobowiązała pracowników m. in. do wyłączania urządzeń po godzinach pracy, niepozostawiania urządzeń w stanie spoczynku/czuwania, zbiorczego drukowania, skanowania i kopiowania dokumentów na urządzeniach wielofunkcyjnych, zaplanowania i wykonania przez poszczególne departamenty wymiany i zakupu urządzeń, instalacji oraz pojazdów o niskich kosztach eksploatacji i wyższych klasach energetycznych.

²¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 513 ze zm.

²² Zamówienie wybrano do badania w sposób celowy biorąc pod uwagę najwyższą wartość udzielonych zamówień oraz wysokość wydatków poniesionych na ich realizację w roku 2022.

²³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm. Dalej: *Pzp*.

²⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 269 ze zm.

W ramach badania ponoszonych przez PAA kosztów energii elektrycznej analizie poddano sześć faktur za kwiecień 2022 r. na łączną wartość 6,0 tys. zł²⁵. Faktury te dotyczyły ponoszenia kosztów energii elektrycznej w pięciu nieruchomościach, którymi dysponowała w tym okresie PAA.

Trzema nieruchomościami PAA dysponowała na podstawie umów najmu i nie opłacała w związku z tym bezpośrednio kosztów energii elektrycznej²⁶. Największe kwotowo wydatki za energię elektryczną ponoszono w siedzibie Agencji. W umowie najmu zawarto zapisy o refakturowaniu ponoszonych przez wynajmującego kosztów energii, a faktyczne zużycie wyliczano na podstawie wskazań liczników. W umowie zawarto również zapisy o możliwości kontroli ksiąg i ewidencji wynajmującego w celu potwierdzenia prawidłowości ponoszonych opłat, z której to możliwości Agencja korzystała²⁷. Ponadto prowadzono bieżącą kontrolę wystawianych faktur przed ich opłaceniem a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości występowało o ich korektę²⁸. Opłaty za energię elektryczną w dwóch pozostałych nieruchomościach²⁹ również rozliczano na podstawie refakturowania kosztów, a także dokumentów źródłowych, wskazań liczników. Faktury za te opłaty również poddawane były kontroli merytorycznej. Monitorowano także ich wysokość w stosunku do analogicznych okresów z lat ubiegłych.

W pozostałych dwóch nieruchomościach, którymi dysponowała PAA, koszty energii elektrycznej ponoszonej na funkcjonowanie stacji systemu wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych PMS opłacane były bezpośrednio przez Agencję na podstawie umów kompleksowych zawartych z dostawcami energii. Przed podpisaniem umów Agencja przeprowadziła analizę zapotrzebowania na moc przyłączeniową i moc umowną. Ustalono je w wysokości minimalnej dopuszczanej przez dostawcę, uwzględniając przy wyliczeniach zmiany pobranej energii w skali roku spowodowane zmianami temperatur. W obu lokalizacjach przyporządkowano punkty poboru energii elektrycznej obsługiwane w grupie taryfowej C11. Grupa taryfowa jak i zamówiona moc umowna w obu przypadkach były adekwatne do faktycznych potrzeb zainstalowanych tam i działających w trybie 24-godzinnym urządzeń. W badanej próbie nie stwierdzono opłat za przekroczenie mocy umownej ani za przekroczenie limitu poboru energii biernej.

(akta kontroli str. 68-84 płyta CD pliki 24-27, 152-195)

Przyjęty system kontroli zarządczej, w tym bieżący monitoring poziomu oraz prawidłowości ponoszenia wydatków, wprowadzania zmian do planu wydatków oraz monitoring realizacji planu zadań inwestycyjnych zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość ponoszenia wydatków. Analizy wykonania budżetu oraz kosztów i zadań realizowanych przez PAA przeprowadzane były na bieżąco oraz kwartalnie i na tej podstawie podejmowane były decyzje o ewentualnych blokadach lub przeniesieniach środków.

(akta kontroli str. 3-30, 249)

Stwierdzone
nieprawidłowości

²⁵ Łączna kwota wskazanych faktur wyniosła 11,6 tys. zł, z czego 5,5 tys. zł stanowiła opłata za zużycie wody oraz energii cieplnej.

²⁶ Dwie z nieruchomości przeznaczone były na biura, w trzeciej nieruchomości zlokalizowana była stacja systemu wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych PMS.

²⁷ PAA w 2022 r. przeprowadziła kontrolę faktur za rok 2021 i po otrzymaniu wglądu do wszystkich faktur do szczegółowego badania wybrała pięć dokumentów.

²⁸ W 2022 r. wykryto dwie nieprawidłowości, które skutkowały wystąpieniem do wynajmującego o korektę faktur.

²⁹ Opłaty te wynosiły od 20,0 do 50,0 zł za okres rozliczeniowy.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

PAA uczestniczyła w realizacji projektu pn. *Wzmocnienie bezpieczeństwa w zakresie CBRNE koordynacja i standaryzacja* współfinansowanego z Programu „Sprawy wewnętrzne” realizowanego w ramach Funduszy Norweskich na lata 2014-2021. Projekt miał na celu poprawienie bezpieczeństwa państwa i obywateli poprzez zapobieganie oraz zwalczanie zagrożeń w zakresie czynników chemicznych, biologicznych, radiologicznych, nuklearnych i materiałów wybuchowych (tzw. CBRNE). W trakcie roku budżetowego plan finansowy budżetu środków europejskich został zmieniony jedną decyzją Prezesa PAA.

Zrealizowane przez PAA w 2022 r. wydatki budżetu środków europejskich na realizację ww. projektu wyniosły 122,9 tys. zł i stanowiły 41,8% planu po zmianach (294,0 tys. zł). Wydatki te były wyższe od wykonania w 2021 r. o 172,1%, tj. o 77,7 tys. zł. Realizacja wydatków na poziomie o 58,2% niższym od założonego planu wynikała przede wszystkim z niezrealizowania wydatku w kwocie 163,0 tys. zł zaplanowanego na zakup sprzętu spektrometrycznego wraz z serwisem posprzedażowym i instruktazem. Wykonawca wyłoniony do realizacji zamówienia na zakup przedmiotowego sprzętu uchylił się od zawarcia umowy i zakup nie został zrealizowany w roku 2022. Niewykorzystane środki zostały w całości zablokowane.

Wydatki w ramach budżetu środków europejskich w roku 2022 poniesiono na wynagrodzenia pracowników oraz na zakup trzech źródeł punktowych emiterów gamma w pleksi.

(akta kontroli str. 3-30 płyta CD pliki 46-47, 91-92, 129-142 płyta CD pliki 1-19)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2022 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

W wyniku kontroli zrealizowanych w części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w *ufp*. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta części 68 – PAA:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),

- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach rocznych dysponenta części 68 – PAA (stanowiących jednocześnie sprawozdania jednostkowe Agencji) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Agencja dwukrotnie, w dniach 14 oraz 30 marca 2023 r. dokonała korekty sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28) w zakresie wysokości zobowiązań wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego. Korekty wynikały z różnic naliczenia zobowiązania dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz z korekty naliczenia różnic kursowych do usługi zagranicznej.

Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym a ponadto dane wykazane w sprawozdaniu Rb-BZ1 były zgodne z danymi z raportów analitycznych dotyczących poziomu realizacji poszczególnych zadań i osiągnięte na założonym poziomie.

(akta kontroli str. 3-30, 68-84, 101-103, 104-128, 222-232, 237-249, 260-266)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

Sprawozdania roczne dysponenta części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki zostały sporządzone prawidłowo, w obowiązujących terminach oraz zgodnie z przepisami.

OBSZAR

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁰ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2023 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Małgorzata Motylow

/-/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:
Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

p.o. Dyrektora
Maciej Maciejewski

³⁰ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.